

Pakistan - vähemuste ministri Shahbaz Bhatti mõrv

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2011. aasta resolutsioon Pakistani, eelkõige Shahbaz Bhatti mõrva kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone inimõiguste ja demokraatia kohta Pakistanis, eelkõige 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni¹, 20. mai 2010. aasta resolutsiooni², 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni³, 25. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni⁴ ja 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni⁵;
  - võttes arvesse oma 16. detsembri 2010. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi maailmas 2009. aastal ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas⁶;
  - võttes arvesse 21. veebruaril 2011. aastal vastu võetud nõukogu järeldusi usust või veendumustest tingitud sallimatuse, diskrimineerimise ja vägivalla kohta;
  - võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 2. märtsi 2011. aasta avaldust Pakistani valitsuse vähemuste ministri Shahbaz Bhatti mõrva kohta;
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi Jerzy Buzeki 2. märtsi 2011. aasta avaldust;
  - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 18;
  - võttes arvesse ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti;
  - võttes arvesse 1981. aasta ÜRO deklaratsiooni igasuguse usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta;
  - võttes arvesse Pakistani põhiseaduse artiklit 19 sõnavabaduse kohta;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et 2. märtsil 2011. aastal avasid relvastatud mehed tule pealinna Islamabadi tööle sõitva Pakistani vähemuste ministri Shahbaz Bhatti auto pihta ning tapsid ta; arvestades, et rühmitus, kes kutsub end Tehreek-e-Taliban Punjabiks (Pandžabi Talibani liikumine), võttis tapmise eest vastutuse ning teatas, et ministri tapmise põhjuseks oli tema seisukoht jumalateotuse seaduste suhtes;

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0026.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0194.

³ ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 583.

⁴ ELT C 263 E, 16.10.2008, lk 666.

⁵ ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 432.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0489.

- B. arvestades, et Pakistani ametivõimud keeldusid – vaatamata sellele, et islamistide rühmitused tegid Shahbaz Bhattile korduvalt tapmisähvardusi – rahuldamast Shahbaz Bhatti palvet kasutada kuulikindlat ametiautot ning tema enda poolt valitud usaldusväärseid ihukaitsjaid;
- C. arvestades, et Shahbaz Bhatti oli ainus kristlasest liige Pakistani valitsuskabinetis ja üks väheseid riigi juhtpoliitikuid, kes julgus nimetatud seaduste ja nende soodustatud ebaõigluse vastu võidelda;
- D. arvestades, et mõrv toimus kõigest kaks kuud pärast Pandžabi provintsi kubeneri Salmaan Taseeri mõrva, mille pani toime üks tema enda turvameestest, kes ei olnud nõus Taseeri vastuseisuga Pakistani jumalateotuse seadustele;
- E. arvestades, et 1. märtsil 2011. aastal tapeti kolmas tuntud Pakistani inimõiguste kaitsja – Pakistani inimõigustekomisjoni koordinaator Naeem Sabir Jamalini, kes võitles erakordselt aktiivselt inimõiguste rikkumiste vastu Belutšistani piirkonnas;
- F. arvestades, et endise Pakistani ministri, reformimeelse poliitiku ja tuntud ajakirjaniku Sherry Rehmani kohta anti väidetavalt välja *fatwa*, milles teda nimetati järgmise mõrva sihtmärgiks;
- G. arvestades, et minister Bhatti ja kuberner Taseer kõigest kinnitasid valitseva Pakistani Rahvapartei avaldatud seisukohta; arvestades, et Gilani valitsus taganes 30. detsembril 2010. aastal avalikult väljakuulutatud lubadusest diskrimineerivad seadused läbi vaadata ning jättis reformi toetajad üksi ning radikaalsete usujuhtide ja militaristlike äärmuslaste rühmituste – kes hirmutavad, ähvardavad ja tapavad neid, kes nende seisukohti ei jaga – pidevate ähvarduste meelevalda;
- H. arvestades, et poliitikuid, parteisid, meediategelasi ning kodanikuühiskonna esindajaid, nagu naiste ja inimõiguste aktiviste, hirmutatakse pidevalt ja isegi tapetakse, ning arvestades, et seetõttu on jumalateotuse seaduste alane avalik arutelu järjest enam maha surutud;
- I. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 5 on sätestatud, et demokraatia edendamine ning inimõiguste ja kodanikuvabaduste austamine on Euroopa Liidu aluspõhimõtted ja eesmärgid, millele tuginetakse ühiselt kolmandate riikidega suhtlemisel; arvestades, et ELi arenguabi tingimuseks on inimõiguste ja vähemuste õiguste austamine,
1. mõistab 2. märtsil 2011. aastal toimunud Pakistani valitsuse vähemuste ministri Shahbaz Bhatti jõhkra mõrva teravalt hukka ning avaldab sügavat kaastunnet ohvri perele ja sõpradele ning Pakistani rahvale, samuti väljendab solidaarsust kõigi nendega, keda jätkuvalt ähvardatakse, kuid kes siiski oma seisukohti väljendavad;
  2. tunnustab minister Shahbaz Bhatti julgust ja tõelist pühendumist õiglusele, uskudevahelisele dialoogile ning usu- ja veendumusvabadusele Pakistanis, ning seda, et vaatamata pidevatele ähvardustele ja suurtele isiklikele riskidele kaitses ta kristlasest viie lapse ema Asia Bibit, kellele mõisteti jumalateotuse eest surmanuhtlus;
  3. tunnustab minister Shahbaz Bhatti pühendumist jumalateotuse seaduste ja nende soodustatud ebaõigluse vastasele võitlusele; tunnustab edusamme, mida ta ministriks

oleku ajal tegi, sh oluliste ja ettevaatlike läbirääkimiste pidamine nende seaduste võimaliku muutmise osas;

4. märgib, et kui kuberner Salman Taseeri mõrv ei leidnud avalikkuses suurt vastukaja, siis minister Shahbaz Bhatti mõrvale on järgnenud üldsuse suur hukkamõist asjaomaste poliitiliste leeride, meediakanalite ning Pakistani ühiskonna kõigi usuliste ning etniliste rühmade poolt; loodab, et see vägivallategu aitab koondada Pakistani põhiseaduses sätestatud demokraatlike väärtuste kaitsjate ridu;
5. nõuab tungivalt, et Pakistani ametivõimud korraldaksid Shahbaz Bhatti mõrva kõikide aspektide põhjaliku uurimise ning annaksid kõik selle kuriteo toimepanijad kiiresti kohtu alla, mis peab toimuma rangelt õigusriigi põhimõtte kohaselt, ning tagaksid tapetud kuberner Salman Taseeri mõrvari kiire ja õiglase karistamise;
6. kutsub Pakistani valitsust üles parandama meetmeid, millega tagada julgeolek usulistelt äärmuslastelt ja terroristidelt konkreetseid ähvardusi saavatele valitsuskabineti ministritele ja muudele isikutele, nagu endine teabeminister Sherry Rehman ning jumalateotuses süüdistatavaid inimesi kaitsvad advokaadid;
7. innustab Pakistani valitsust nimetama viivitamatult ametisse uue vähemuste ministri ning kinnitab oma seisukohta, et see isik peaks olema tugev ja erapooletu vähemuse esindaja;
8. innustab Pakistani valitsust vähemuste ministeeriumit Shahbaz Bhatti töö jätkamisel ja arusaamade järgimisel toetama, eelkõige riikliku tasandi arutelus usujuhtide vahel ning piirkondlike uskudevahelise harmoonia komiteede kohaliku tasandi projektis;
9. kordab Pakistani valitsusele, kõigile parteidele, kodanikuühiskonnale ja meediale esitatud üleskutset ühte hoida ning võidelda äärmuslaste rünnakute vastu; loodab, et nii Pakistani valitsuse koosseisus kui ka tegevuses kajastub Pakistani ühiskonna paljurahvuseline ja mitmeusuline koosseis;
10. on seisukohal, et kuna praegusel olukorral on olnud sedavõrd traagilised tagajärjed, tuleb poliitikat kiiresti ja oluliselt muuta, st äärmuslastele järeleandmine lõpetada, ning seda peavad toetama sõjavägi, õigussüsteem, meedia ja poliitikud; kutsub Pakistani valitsust üles mitte lubama riigi äärmuslastel vaigistada usulise sallivuse ja inimõiguste üldpõhimõtete järgimise pooldajaid;
11. on väga mures sallimatu ja vägivaldse õhkkonna pärast ning nõuab tungivalt, et Pakistani valitsus karistaks Pakistanis vägivalda õhutamajaid, eelkõige neid, kes nõuavad nendega eri meelt olevate üksikisikute ja inimrühmade surma ja mõnel juhul pakuvad selle eest isegi tasu, ning nõuab ka, et selle küsimuse alase arutelu soodustamiseks võetaks täiendavaid meetmeid;
12. tunnustab eriti endise ministri Sherry Rehmani ja tapetud vähemuste ministri Shahbaz Bhatti jõupingutusi jumalateotuse seaduste muutmiseks, et vältida nende kuritarvitamist, ning kutsub valitsust üles nii neid seadusi kui ka muid diskrimineerivaid õigusakte, sh karistusseadustiku jagusid 295 B ja C kehtetuks muutma, sest nende näol on tegemist minevikujäänukitega; nõuab ühtlasi tungivalt, et Pakistani valitsus jõustaks olemasolevaid õigusakte, nagu karistusseadustiku artikkel 137, mille kohaselt on vihkamist õhutamavad sõnavõetud kuriteod;

13. palub asjaomastel ELi institutsioonidel lisada ühiskonna ususalivuse küsimus Pakistaniga peetavasse poliitilisse dialoogi, sest sellel küsimusel on erakordne tähtsus pikaajalises võitluses usulise ekstremismi vastu;
14. on seisukohal, et EL peaks kutsuma Pakistani valitsuse iga-aastasele ühisele ümarlauakohtumisele, et arutada Pakistani vähemuste olukorda, ning kaasama Euroopa Parlamendi kohtumise ettevalmistamisse ja läbiviimisse;
15. kutsub asjaomaseid ELi institutsioone üles jätkama inimõiguste organisatsioonide ja kaitsjate rahalist toetamist ning kavandama praktilisi meetmeid, et toetada Pakistanis kodanikuühiskonna liikumist jumalateotuse seaduste ja muude diskrimineerivate seaduste vastu;
16. tunneb heameelt, et nõukogu võttis hiljuti vastu järeldused usust või veendumustest tingitud sallimatuse, diskrimineerimise ja vägivalda kohta, mis annab tunnistust ELi tõhusama tegevuse kohta selles vallas; kutsub ELi asjaomaseid institutsioone üles usulise tagakiusamise küsimust kogu maailmas aktiivselt jälgima;
17. kutsub ELi asjaomaseid institutsioone üles uurima võimalust kasutada demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit selliste meetmete rahastamiseks, millega toetatakse usulise sallimatuse, ekstremismi ja diskrimineerivate õigusaktide vastast võitlust kogu maailmas; kordab kõrgele esindajale esitatud üleskutset luua Euroopa välisteenistuse inimõiguste direktoraati alaline üksus, kes jälgib südametunnistusevabaduse ja sellega seotud õiguste piiramist valitsuste ja ühiskonna poolt;
18. kutsub ELi asjaomaseid institutsioone üles innustama Pakistani valitsust taastama inimõiguste ministeeriumi ning tulemusliku, sõltumatu ja erapooletu inimõiguste riikliku komisjoni;
19. palub asjaomastel Euroopa Liidu institutsioonidel nõuda Pakistani valitsuselt demokraatia ja inimõiguste klausli järgimist, mis on sätestatud Euroopa Liidu ja Pakistani Islami Vabariigi vahelises koostöölepingus; palub Euroopa välisteenistusel esitada aruanne koostöölepingu täitmise ning demokraatia ja inimõiguste klausli järgimise kohta;
20. tuletab meelde, et kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile alla kirjutanud riigina on Pakistanil teatavad kohustused, ning kutsub Pakistani asjaomaseid ametivõime üles vaatama kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisse pakti tehtud lisatingimuste kohaldusala läbi, sest mõned lisatingimused piiravad Pakistani põhiseaduses sätestatud õigusi või on vastuolus põhimõttega, mille kohaselt on rahvusvaheline õigus riikliku õiguse suhtes ülimuslik; on seisukohal, et jumalateotuse seaduste praegune kohaldamine on nende kohustustega selgelt vastuolus, ning palub Euroopa välisteenistusel seda arvesse võtta, kui ta hindab süsteemi GSP+ võimalikku kohaldamist Pakistani suhtes alates 2013. aastast, ning anda Euroopa Parlamendile hindamise tulemustest aru;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa välisteenistusele, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Euroopa Komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Pakistani valitsusele ja parlamendile.